

TOMIS

PENTRU POPOR

REDACTAT DE
SEMENARUL TEOLOGIC
sub patronajul

P.S.E.P.S.C.P. GAERONISE

-CONSTANȚA-

ȚĂPRIMSUL

Duminica Samaritencii *I. Sachelărescu*
 Sfântul mucenic Mochie *Buric I. Mihail*
 Injur de cele sfinte *Preot G. Znag oveanu*
 Spre o viață nouă în Dumnezeu *I. S.*
 10 Mai *M.*
 Gheorghe Coșbuc *Toma Ștefan*
 Din boalele calului de Dobrogea *Dr. Gh. C.*

0. 35. 869/

Institut de Arte Grafice „Dobrogea Jună” Constanța

Creștine,

Această cărțuție este un talant. Nu-l îngropă. Citește rînd cu rînd, tot ce este scris, și vei înmulți talantul.

Apoi, să n'o rupi, nici s'o arunci. Dă-o și altora s'o citească, pentruca așa făcînd, talantul să aducă dobîndă.

Spre știință

Redacția este sub îngrijirea Seminarului teologic, cu care se face schimbul de reviste și unde se primesc articole de publicat.

Revista apare sub administrația Sf. Episcopii, unde se vor trimite abonamentele și corespondența.

TOMIS PENTRU POPOR

Costă anual 30 lei

Un număr : 3 lei

P. C. Preoți, D-nii Cîntăreți, D-nii Consilieri, Domnii Epitrop și elevii seminariști sunt rugați să-l răspândească în popor.

REVISTA TOMIS

PENTRU POPOR

Duminica Samarinenții

Ioan IV-3-20

În lung și în latul Palestinei blândul nostru păstor, Domnul nostru Iisus Hristos, timp de trei ani și câteva luni, a predicat neîncetat învățătura sa mântuitoare. Mulțimea se simțea fericită, ascultând cuvintele lui dumnezeiești. Pe lângă aceasta, Domnul Hristos făcea și minuni, pe care nimeni n'a putut și n'are să le mai poată face. Era trimis de Tatăl din cer, să mângâie făptura omenescă și s'o scoată din mocirla păcatelor în care trăia. Neîncetat, pe timpuri bune cât și pe timpuri rele, Mântuitorul vestea evanghelia mântuirii pentru care fusese trimis.

Nu-i păsa lui de arșița soarelui sau de ploaie, de vremuri grele sau de oamenii cei răi, cari căutau să-l piardă. El, neîncetat învăța.

Odată, după ce propovăduise în Galileia, ne spune Sf. Evangelist Ioan, pornește cale lungă spre altă provincie a Palestinei Iudeia. Trebuia să treacă prin Samaria. Aici, lângă orașelul Sichem, Domnul nostru Iisus Hristos cuprins de oboseală, căci dădămănează poate va fi fost pe drum, poposește să se odihnească.

Pe lângă Dumnezeu adevărat, era și om adevărat și simțea deci nevoie de odihnă. Acest loc unde se oprește Mântuitorul, era legat de multe amintiri din trecut. În vecinătatea lui se afla ogorul pe care-l dăduse Iacob fiului său Iosif. Aici se afla fântâna strămoșului Iacob. Lângă această fântână se odihnea Iisus, ostent de călătoria-I lungă.

Ceata nedespărțită a ucenicilor o trimise să cumpere merinde din oraș, iar El rămase singur, gândind neîncetat la fericirea omenirii și la liberarea ei din lanțurile robiei în care o legase Satan. În timpul acesta sosește o femeie Samarineancă să scoată apă. Dumnezeescul Invățător îi cere să bea. Femeia cunoscându-L că nu este samarinean ci Iudeu, se miră. Cum un Iudeu îi cere să bea. Aceasta niciodată poate nu se întâmplase. Se mira femeia, căci samarinenii erau socotiți de Iudei ca spurcați din cauză că într-o robie în care fusese dus poporul Ebreu, Samarinenii se a-

mestecaseră cu alte neamuri, Ebreii se fereau chiar să treacă prin această provincie locuită de niște oameni pe care îi numeau spurcați. Dar ce-I păsa Domnului nostru Iisus, de neînțelegerile dintre Iudei și Samarineni? Ce-i păsa Lui că Iudeii socoteau pe Samarineni spurcați? Nu venise El oare să mântuiască pe păcătoși? El străbate în lung această provincie și mai mult, El voriește cu o Samarineancă și-i cere apă. Nu știa această femeie cine îi cere să bea și deaceea ea cu drept cuvânt zise: Cum tu Iudeu fiind, ceri să bei dela mine femeie Samarineancă?

La aceste cuvinte Iisus îi răspunde: — Dacă ai fi cunoscut tu cine este cel ce-ți zice ție „Dă-mi să beau”, tu singură ai fi cerut să bei și ți-ar fi dat apă vie. — Mântuitorul vestește Mântuirea chiar și acestei femei, neținând seama că era o samarineancă. El venise în adevăr să scoată lumea din păcatul în care trăia și care o țara tot mai la fund.

El venise să pue capăt odată neînțelegerilor între Iudei și Samarineni și vrajbei dintre neamurile pământului.

Pentru Domnul Nostru Iisus nu este deosebire între Iudei și Samarineni. Toți avem acelaș Părinte, toți oamenii suntem fii Lui, toți suntem frați. Iată ce fericită binefacere aduse El pentru omenire în convorbirea cu acea femeie. Dar Samarineanca nu înțelege ce voiă să spună Mântuitorul. Cum i-ar fi dat El apă când n'avea nici găleată și puțul acela eră așa de adânc, încât cu greu se putea scoate și stăruia biata Samarineancă să înțeleagă că se vorbea de o altă apă decât aceea pe care o bea pe fiacare zi. „Oricine va bea din apa aceasta îi va fi iarăși sete, dar cine va bea din apa pe care o voi da-o Eu, nu va înseta în veac”. Mântuitorul îi vorbea de o apă care s'o facă să se simtă neînsetată în veac, îi vorbea de evanghelia mântuirii veșnice, îi vorbea de învățătura Sa. Cine va bea apa aceasta, adică cine va primi învățătura Lui cu adevărat, va trăi în veac. Această apă pe care n'o înțelese Samarineanca este, iubite frate, învățătura care curge ca niște râuri puternice de apă vie, din izvorul cel veșnic al Sfintei noastre Biserici. Da, învățătura Bisericii, este apa de care vorbește Mântuitorul către acea femeie. Căci apa veșnică pe care o avea El, învățătura mântuirii a încredințat-o bisericii, pe care o conduce ca un Dumnezeu din înălțimile cerului.

Dar femeia Samarineancă, cu inima plină de râvnă de a afla și ea despre acea apă, ascultă pe Mântuitorul cum îi vorbea mereu de această apă vie, care se va preface în izvor de viață veșnică.

În simplitatea ei, neînțelegând încă, de ce fel de apă era vorba, sârmana femeie dorește și ea acea apă, ca să bea și să nu mai înseteze niciodată. Sfântul Evanghelist ne mai spune că Mântuitorul a trimis-o să-și cheme bărbatul acolo. Atunci femeia i-a răspuns că n'are bărbat. Iisus îi spune că drept vorbește; cinci a avut, iar pe care-l are acum, nu-i este bărbat.

Prin aceasta se vede că El, ca Dumnezeu, știind totul și starea acestei femei, care văzând cum i se spune fapte din viața ei intimă, isbucnește cu cuvintele: „Doamne văd că ești prooroc”.

O frate creștine, vezi ce lucruri minunate se petrecură acum aproape două zeci de veacuri la acea fântână de lângă Sihar? Cuvintele mele n'au putut decât prea puțin să te facă să înțelegi totul,

Mântuitorul vorbește cu o Samarineancă, neținând seama că aceasta era o spurcată, după credința Iudeilor.

Tot așa și tu. Caută, să iubești și să ajuți pe aproapele tău, chiar când îți este vrăjmaș și te urăște.

Gândește-te că suntem toți frați și avem un Părinte în ceruri, căruia îi suntem fii. Și dacă tu înțelegi de ce fel de apă vorbește Mântuitorul, caută să ai barem dorința Samarinencii de a bea din acea apă, care te va sătura în veac.

O găsești la Biserică. Este învățătura ei. Grăbește și nu mai întârzia căci nu se știe sfârșitul tău. Să nu te apuce veșnicia însetat încă, de adevăr.

I. SACHELĂRESCU

Sfântul mucenic Mochie

**De nebuneasca înțelepciune,
Mochie, joc ți-ai bătut.
Și închinătorii la idoli cu sabia
te-au omorât.**

Pe timpul împăratului Dioclețian, preot al Bisericii din Amfipol era sfântul mucenic Mochie. El se coborâ dintr'o nobilă, bogată și veche familie romană. Ca preot al sfintei lui Dumnezeu Biserici, el învăța și propoveduia pre Domnul Chistos, sfătuind pe credincioșii săi, să se ferească de închinarea la idoli — lucruri cioplite de mâini omenești.

Intr'una din zile, mai marele orașului, dușman înverșunat al creștinilor, însoțit fiind de închinătorii de

idoli, aduse jertfă zeului lor, Dionis; sfântul mucenic Mochie, apropiindu-se de locul unde se aducea jertfa, răsturnă jertfelnicul și plin de curaj și dragoste, mărturisii pe Dumnezeu adevărat, *Dumnezeul ce într'adevăr poate să ne audă rugăciunile noastre și să ni le îndeplinească, pe Domnul nostru Iisus Hristor.*

Păgânii puseră mâna pe el, îl spânzurară mai întâi, și apoi îl bătură peste tâmple, obraji și coaste.

După toate acestea, aprinseră un cuptor cu smoală, călți și cu vițe atât cât văpaea putea să se ridice până la 7 coți. În mijlocul acestui foc mistuitor, fu băgat sfântul mucenic, însă flăcările nu s'au atins de el și deci a rămas nevătămat. — În cuptor se vedeă cum sfântul umbla cu alți 3 bărbați slăviți, dintre care unul avea fața mai strălucitoare decât razele soarelui.

Cei-ce priveau văzând această minune, l-au scos din cuptor, ale cărui flăcări n'au putut să se atingă nici măcar de părul lui, dar care vârsându-se înafară, au ars de tot pe mai marele orașelului, precum și încă nouă bărbați care erau cu el.

Scos din cuptorul arzător, sfântul mucenic a fost băgat în temniță de prințul Talasie, unde a stat până când a venit mai marele între păgâni Maxim, care a poruncit să-l scoată și să i-l aducă în fața.

Maxim, prin cuvinte viclene, voește să-l facă a se lepăda de Domnul Hristos, însă sfântul mucenic nu se leapădă nici în ruptul capului, ci mai vârtos prinde a mărturisi pe Mântuitorul nostru, fapt pentru care a fost legat de 2 roate, care l-au călcat și zdrobit, fără însă să-i poată aduce vre-un rău.

Atunci, lumea păgână l-a luat și dat fiearelor sălbatică, dar nici ele nu-i făcură nimic.

Pentru toate aceste minuni, poporul a cerut să-l slobozească și l-a trimis în Iraclia, către stăpânitorul Filipisie.

După puțin timp fu trimis de aici la Vizantia, unde i s'a tăiat capul.

Inmormântarea i s'a făcut la o milă de loc departe de cetate.

Mai târziu, ajungând împărat fericitul și pururea pomenitul Constantin cel Mare, acestui sfânt mucenic i s'a ridicat o biserică înfrumusețată și de mult preț, în care cu mare cinste se înmormântară rămășițele corpului lui.

Iată cum s'a sfârșit din viață acest sfânt mucenic, care pentru dragostea cea fără margini, ce-o purta eliberatorului nostru din robia păcatului și morții, a suferit ori ce, pecetluind cu sângele său învățătura mântuitoare a Domnului Hristos și unindu-se în acest chip martiric cu izvorul păcii, fericirii și dragostii: *Dumnezeu.*

„*Cel ce va răbda până la sfârșit, acela se va mântui; zice Mântuitorul Hristos.*”

Buric I. Mihail
Seminarist-Constanța

Injur de cele sfinte

— „Sunt necăjit, părinte. Injur, să-mi treacă necazul, ca omul, de capul căruia să țin toate relele. M-o erta Dumnezeu, că nu le zic din inimă. Așa e țaranul, să injure ca un surugiu. Vai de maica lui care l-a mai născut !”.

Așteaptă bietul creștin, s'auză ce-am să-i răspund. Ce să-i mai spun în drum, Sărbătoarea, și în vorbă cu alți ca și el?... Ca de obicei, trebuie să-l tocănesc cu aceleași certări bisericești, că e păcat să injure așa, dar n'ar fi păcat deloc, cum îl fură toți și îi mănâncă „toată strădania dintr'o vară, pe ce apă nu curge”.

— Injură, neică Ioane. Dumnezeu nu-ți folosește întru nimic, — trage-I injurăturături țapene. Crucea e un lemn, pe care să răstigni Mântuitorul Hristos și, — injur-o, să se scuture sângele de pe ea, care curse pentru mântuirea noastră din păcate. Evanghelia — o carte mare cu scoarțe aurite, în care sunt scrise pe șart și cu adevăr : viața, învățătura și minunile, suferința, moartea și Învierea Mântuitorului nostru ; și pe asta injur-o, cu ame-

nințări și vorbe de ocară. Paștile, o sărbătoare care trece din an în an. Ne amintește veșnic Invierea Domnului, că astfel vom înviea din morți, la judecata din urmă. Iei dar bucățică de Sfânt Paște — din pâine curată, slujită cu vin și aiazmă — ca să-ți alunece pe gât, — asemenea s'o înjuri, s'o înjuri de „mama focului“ ! Iți mai rămân de înjurat : „Papucii Maicei Precistii“, „grebla lui Dumnezeu cu care adună stelele“; apoi Parastasul, Botezul, Altarul și Biserica.

Ii, ce plăcut este să înjuri Biserica, când o vezi în sat printre toate casele, cum este cloșca între pui; când o știi că e locașul lui Dumnezeu, care te sfințește și te creștinează prin botez, te crește sub ochii blânzi de mamă; îți dă tovarășa de viațuire prin cununie, te ferește cu rugăciuni să scapi de boale și pagube, te primește la ceasul morții ca pe un bun copil al ei și te pomeneste prin slujba Sfintei Liturghii, chiar dincolo de mormânt. Injur-o, căci de departe o cunoști după cruce, te bucuri neștiutor, că în jurul ei ai gododărie, nevastă și copii.

Dar când înjuri Altarul?... Ce bine faci, ce veselie socotești că simți. În el se roagă preotul, pentru sănătatea și folosul muncii tale. Păstrează aicea Sfântul Potir și — eram să uit — păstrează și Prea Sfânta Impărtășanie, cum îi zice : „Grijanie“. Hai, să te dau prin dăracul vorbelor de răfuială. Nu te supără, ascultă. Inimă către inimă grăim : „Grijania“ o înjuri des, dela copilul ce-abia învață să „gângurească“, până la omul „cujbit de bătrânețe“. Înțeleg, de ce o înjurați atât de mult. Grijania e însuși Mântuitorul Isus Hristos, e focul viu și veșnic, care însănătoșează pe cine o ia cu credință, în boala ce l-a coploșit; apoi îi duce sulletul, după moarte, ca o mărturie în lumea cealaltă, că este creștin cel ce a primit-o și a murit, când i-a sosit ceasul, deci o viață întreagă o înjură, o batjocură.

Deci înjură, cum ți-i năravul și patima, înjură de cele sfinte. Nu e păcat..., dar e crimă; nu e rușine, ci desfrânarea limbii; nu e blestem, e însă drăcesc gând. Căci prin „Grijanie“, e-o singură spurcată înjurătură, bârfești toată făptura Mântuitorului nostru, Isus Hristos.

Acum o întrebare : Pe judecător, pe jandarm, cutezi să-i înjuri în față ?

— Nu, părinte, mi-e frică de pedeapsă, ba și de bătae — spune cu gura pe jumătate, un alt om cu-o scurtătură de băț în mână.

— De Dumnezeu nu vă e frică ? — ierăș întreb.

— Ba ni-i frică; dar așa e țăranul: „cap de bou“. N'are învățătură, săracul...

— Minciuni! N'are credință, nici omenie, nici rușine de nimic. D'asta e nărăvaș, încăpățânat chiar. Aude toaca și clopotul, știe că e slujbă, fuge de Biserică. Acolo, din auzite, ar înțelege că „nu să iartă injurăturile de cele sfinte“. Dacă în lume, o injurătură omenească față de un slujbaș să pedepsește cu amendă și închisoare, dar în cer, în fața lui Dumnezeu, cum s'o plăti bietul suflet de plugar, care a injurat de cele sfinte, până și-a dat sufletul, pe patul morții?...

Tac toți. Par'că le-ar pare rău, că mă găsiu toemai acum' să le vorbesc de-așa ceva. Auzim, cum cântă lăutarii, iar hora o vedem, cum să învârtește de zor înaintea cârciumii. Cineva chive, sâsâe, strigă:

— „Zi mă, zi mai tare din vioară, că te ia „mama dracului“ — și sfârșește cu-o injurătură de Dumnezeu. Tresărim și ne uitam unii la alții. Nu-i las în pace, le spun:

— Auziră-ți? E un fecior de-al dumnevoastră. Să-i duceți păcatul, că l-ați obișnuit de mic să ne batjocorească în așa hal: Legea noastră creștinească.

Îi părăsesc, cu dragoste de frate. Cum ajung acasă, scriu aceste întâmplare, din îndemnul curat de om povățuitor spre bine, c'or citi și alți frați plugari așa scrise, și-or judeca înțelept, că „cine injură de cele Sfinte, își face dușman pe Dumnezeu“.

Deci în zadar să socotești injurătorul acesta că este creștin bun, căci e mai păgân, decât turcul și ovreiuul, cari își țin Legea lor, și nu injură de nimic.

(Păcate vânturate)

PREOT G. ZNAGOVEANU

— Malu-Ialomia —

Spre o viață nouă în Dumnezeu

Noi frate cititor, cei cari am plecat dela sat, să învățăm carte trebuie acum ca din luminița aprinsă nouă de profesorii noștri, să căutăm să o facem să lumineze și ea atât cât poate, acolo mai ales, de unde am plecat și unde știm că este întuneric. Ar fi zadarnică munca noastră aci, ani întregi pe băncile școlii, dacă n'ar aduce și ea cel puțin, un mic bine. Acest gând, ne-a îndemnat să vă scriem aceste rânduri. Multe și frumoase învățături primem noi dela școală. Din multele povestiri ce le-am învățat și

eu, cu drag îmi aduc aminte de una foarte frumoasă. O discuție între două omizi :

Spune acea poveste că s'ar fi întâlnit odată, într'o zi de primăvară două omizi, așa cum sunt ele urâte și nu plăcute la privire. Și ar fi zis una către cealaltă : „Dragă, auzi că noi putem deveni fluturi drăgălași !... Ce bine ar fi... ce mult ne urâsc pe noi oamenii, și ce mult iubesc ei pe frumosul fluture. „Așa am auzit și eu, dar cred că nu se poate dragă“, răspunse cealaltă — „Nu vezi câtă diferență este între noi și drăgălașul fluture ? Nu trecu mult timp după aceea și începui să se formeze peste bielele omizi câte o gogoasă, care le acoperi de tot. Apoi din aceste gogoși ieșiră într'o altă dimineață doi fluturași de mai mare dragul — „Vezi dragul meu frate, zise fluturele dintâi. Tot s'a putut să fim și fluturi. „Adevărat“ răspunse celălalt — Ce crezi !... Puterea lui D-zeu e mare. O ! Iubite cititor, tot astfel a fost și cu noi oamenii. Până a veni Domnul nostru Iisus Hristos, eram niște omizi urâte : Ne închinam la idoli, la boi, la șerpi etc., nu mai știam de D-zeu. Eram păgâni cu inima și numai de cele păgânești făceam. Ne mâncam unii pe alții — unii eram stăpâniți de alții — eram sclavii lor și ne dădeam chiar să fim mâncați de pești. Biata femeie era o roabă în familie, iar copilul, ca și un câțel, putea să fie aruncat la un maidan.

Dar bunul Dumnezeu, care își iubea făptura sa, ne-a înviat din omizi urâte și murdare cu sufletul, în fluturi frumoși. Și cum ? Trimițând pe Domnul nostru Iisus Hristos, care, prin moartea și învierea sa, a spălat păgânitatea sufletelor noastre ridicându-ne la o viață nouă. Toate cele vechi s'au dus, acum toate s'au făcut noi. Și fiind noi morți prin greșalele noastre ne-a făcut vii, zice Sf. Ap. Pavel (Efes. II. 5), Și ne-a înviat împreună și ne-a așezat în cer în Iisus Hristos (Efes. II. 6). Pentru că suntem făptura Lui. (Efes. II. 10).

Și în adevăr, cei ce au crezut și cred, convinși fiind de rostul morții și învierii Domnului Iisus, au fost și sunt ființe vii. Frate creștine, nu te superi rogu-te, dacă vreau să ne întrebăm noi suflet către suflet : suntem noi toți creștinii de azi ființe noi, ființe vii în Dumnezeu, sau noi suntem tot la fel cu păgânii aceia dinaintea Mântuitorului ? Nu știu ce ne-am putea răspunde... Mai repede, că cea mai mare parte, avem în inimile noastre păgânătatea de odinioară.

La noi ai să găsești azi, multe gânduri de crimă, poște urâte, de îmbogățire, poște josnice, nu ne gândim să ajutăm pe

sărăcul oropsit... etc. și prea puțin simțim în noi voința lui Dumnezeu. Și de ce aceasta? Pentru că noi ne-am dat cu totul lumea acesteia. Pentru viața aceasta, noi dăm totul, iar pentru Dumnezeu aproape nimic. Nici barem ziua Sf. Duminică — în care lucrăm, făcându-ne că nu mai auzim clopotul prin care ne cheamă Sf. Mamă Biserica, la rugă.

Suntem omizi urâte și păgâne la inimă. Purtăm un nume Sfânt de creștini, fără ca noi aceștia de azi să fim cum erau frații noștri creștini de la început, care credeau în Dumnezeu cu adevărat și făceau voia Lui. Bunul Dumnezeu, însă, ne dă puțința ca întotdeauna să putem deveni ființe vii, fluturi frumoși și plăcuți Lui — Să credem în taina cea mare, care s'a petrecut acum aproape douăzeci de veacuri pe locul căpățânii, în taina de pe Golgota; că Hristos, moare pentru păcatele noastre, ale tuturor din toate timpurile.

În această sinceră credință și convingere să trăim și pentru Dumnezeu, nu numai pentru viața aceasta, după cum spune Sf. Ap. Pavel:

Iar El a murit pentru toți, pentru ca cei ce trăesc să nu mai trăiască nu mai pentru ei — ci și pentru cel ce a murit și a înviat pentru ei (II Corint. V. 15).

Astfel fiind vom putea deveni și noi ființe noi plăcute lui Dumnezeu, fluturii iubiți de El. Dacă schimbarea omizii în fluture a fost cu puțință, oare nu se va putea face și schimbarea ta, omule, într'o ființă nouă în Iisus? I. S.

—XOX—

10 MAI

Prin multe necazuri a mai trecut și neamul acesta, dar nici unul nu a fost așa de amar ca urgia turcească. Sute de ani Românil în țara lui trebuia să asculte de porunca străină, și nici măcar acel ce porunca nu era creștinul, ci Turcul.

Dar totdeauna, acel ce pătimește este și el vinovat cât de puțin de patimile lui.

Și noi Românii am fost vinovați. Vina noastră cea mare e, că n'am fost uniți, n'am făcut o singură țară; că de am fi fost una, n'ar fi putut dușmanii, fie ei chiar Turcii, să ne stăpânească. Când înduri, înveți; și noi acum, multe am învățat din câte am îndurat, măcar de n'or fi acelea de folos de acum înainte. Că-i mare bine când cineva își dă seama că a greșit și că trebuie să nu mai facă ceace a făcut.

Mai bine să spunem povestea cum ne-am cotorosit de Turci.

Românii se deprinseseră acum cu stăpânirea turcească, dar parcă nădăjduiau că tot mai bine să fie sub stăpânirea creștină, a Neamțului sau a Rusului. Au venit pela noi și unii și alții și amar s'au mai căit Românii, când i-au cunoscut — și au zis că tot mai bine e cu Turcul.

Dar mulți Români merg la învățătură mai ales în Franța. Acolo învață, ce'nseamnă să trăiască un neam slobod în țara lui. Și-apoi toți știam că noi Românii suntem din neam vestit — ne tragem din Romani și aceia fuseseră doar stăpânii lumii și noi fiii de stăpâni s'ajungem soli ?

Și apoi, dacă suntem de-un neam și de-o lege, de ce să nu fim în toate tari ? De ce unuia să-i zici moldovean, altuia munten, și altuia ardelean ?

Și toate se pot când vrea omul.

Băeții noștrii acolo la învățătură n'au pierdut vremea degeaba : au spus și la unii și la alții, că nouă ne-ar fi voia să nu mai trăim împărțiți, ci să facem numai o țară, că am vrea să scăpăm de Turci, să le dăm doar bani cât de mulți, dar să nu ne lase să trăim în tihnă după legea noastră ?

Și cei ce au plecat mai mult urechea, au fost prietenii cei îndepărtați, ai Românilor, Francezii. Ei și-au pus chiar pielea în joc, au făcut războiu, ca să ne ajute pe noi să trăim mai omește, și la sfârșit a fost sfat mare la Paris, ce să fie cu țările românești Moldova și Muntenia.

La sfatul acela toate țările și-au pus cuvântul, dar mai cu trecere erau prietenii cei buni, Francezii. Dar mai este și coada împelitatului și împelitatul avea coada lungă, de care erau atârnați Rușii, Austriaci și Turcii, toți dușmanii noștri ceice voiau să ne ia țara.

Francezii au făcut ce au putut, dar tot nu s'a putut chiar să unească țările de tot. Și atunci tot ei au sfătuit pe Români să-și aleagă un singur domn. Și Românii au ales pe Cuza-Vodă domn din țară, cu dragoste de neam și țară. Dar Românii sătui de schimbări de domni, au cerut să li se dea un domn de neam strein, să nu mai aibă rude care să râvnească domnia. Și și-au ales Românii Domn de neam strein, de viță de împărați. Dar era inima Românilor cât un purice : fi-va Domnul acesta strein, Carol, cu dragoste de moșie ?

Și Dumnezeu și-a pus mâna pe capul noului Domn Carol, care chiar când a intrat în țară, a spus : „Punând piciorul pe pă-

mântul românesc m'am și făcut Român". Și la 10 Maiu 1866 Domnul își făcu intrarea în statul Țării unde jură, să păzească legea noastră. A păzit-o! a fost Român tot așa de bun ca unul născut român! Și când un nou războiu începe între Ruși și Turci, Carol face ca la 10 Maiu 1877, deputații țării noastre, să hotărască ca de acum înainte să nu mai avem unire cu Turcii, să nu le plătim nici măcar bani, să fim de capul nostru, neatârnați. Dar pentru a face aceasta, a fost nevoie ca oștile românești ce de mult nu mai primiseră armele, să arate sub conducerea înțeleptului Domn Carol că tot știu să se bată. Dar, când s'a pus pace, ni s'a făcut strâmbătate de dușmanii noștri de totdeauna Rușii. Au hotărât că nu se cade să fim slobози de orice stăpânire străină și ni se da în schimb dela Turci, Dobrogea, care mai înainte fusese românească.

Se împlinesc de atunci 50 de ani.

Românii, cari vărsaseră sânge alături de Ruși, au fost nedreptățiți. Rușii ne-au furat a doua oară Basarabia. Dar noi toți eram într'un gând, alături de Domnul nostru Carol, împreună vrednici la necazuri și război; și atunci noi l-am răsplătit cu o coroană, făurită din oțelul tunurilor luate dela Turci la Plevna, și cu alta de aur am încununat fruntea soției lui, Doamna Elisabeta, mama răniților, la 1881.

Carol din această zi s'a chemat rege, precum și toți urmașii săi la tron.

Regele Carol, care întărise țara, bătuse pe Turci, făcuse țara liberă, la rândul său a fost chemat la rândul dreptilor.

Și nepotul său, Ferdinand, a împlinit tot ce mai rămăsese de împlinit, s'a făcut rege al tuturor Românilor. Ci și el trudit și gârbovit păși voios alături de înaintașul său, regele Carol.

Soarta a hotărât copilul nevârstnic pe tronul lui Carol și Ferdinand și frânele țării sunt îndrumate de oameni pricepuți, ce veghează ca micul rege Mihai I să fie crescut întru piceperea lucrurilor țării, plin de dragoste de neam și moșie, cu grija Doamnei mamă Elena și-a bunicei regină Maria.

Fie ca și el să fie vrednic ca și înaintașii săi Carol și Ferdinand.

TRĂIASCĂ REGELE.
M.

GHEORGHE COȘBUC

de TOMA ȘTEFAN cl. VII

Coșbuc a fost un scriitor de seamă și un mare român. El a trăit până mai acum vre-o 10 ani. Fiu de preot din Transilvania, s'a născut în satul Hordou din județul Bistrița-Năsăud, vecin cu Câmpulungul Bucovinei.

A învățat școala primară într'un sat vecin cu al său, apoi mai departe la Năsăud și Cluj. Încă de pe băncile școlii făcea poezii în care-și turna adâncă sa simțire față de frumusețile naturii și ale neamului său. Avea o înfățișare frumoasă și plină de sănătate.

Era înalt, voinic și umbla îmbrăcat țărănește ca tânăr, cu cămașa și ȋtari albi, la mijloc era încins cu șerpar negru, iar în cap purta o pălărie mare neagră. Drag îi era acest mândru port românesc! Ochii săi străluceau de bucurie oridecâte ori vorbea despre vitejii neamului său și despre zilele mari din istoria Romanilor, dar devenea tăcut și suferea mult când vedea și auzea nedreptățile pe care le sufereau frații săi dela Unguri.

Își iubea neamul cu mult foc. Adeseaori vorbea aprins de cei din umbra satelor, de țăraniî asupriți, de suprefecții cei nebuni și fără inimă. Nădăjduia, însă, că suprema dreptate o să vină precum și judecata din urmă.

Deși a suferit mult în viață, Coșbuc este poetul tinereții și al veseliei. Poeziile sale sunt frumoase și când le citești ți-se pare că auzi murmurul unui pârâiaș vesel și limpede ce curge din desisul codrului la vale. În poeziile sale a cântat dragostea nevinovată plină de farmec și de fericire, frumoasele datini dela țară ca în „Nunta Zamferei“, frumusețile naturii cu câmpiile cu multă lumină de soare, pădurile cu florile mirositoare și cântecele păsărelelor. În altele zugrăvește durerea ȋțaranului care ș-a pierdut feciorii în război — Trei doamne și toți trei, — În „Rugămîntea din urmă“ arată iubirea sfântă

ce o are rănitul pentru pământul țării sale, în care nu se mai poate întoarce și roagă pe tovarășul său zicându-i: „întors acasă, pământul țării să-l săruți și pentru mine“. Poetul mai cântă și duioșia dragostei de mamă. Poeziile sale sunt adunate în trei cărți: „Balade și Idile“, „Fire de tort“ și „Ziarul unui pierde vară“. Coșbuc a mai scris și „Povestea unei coroane de oțel“ și „Războiul pentru neatarnare“, pe înțelesul poporului. Din tot ce a scris, se vede că a fost adevărat român și poet desăvârșit.

Cărțile sale sunt pentru sufletele noastre ca un izvor cu apă bună și răcoritoare care ne înviorează, ne înveselește și ne umple cu dor de viață.

Mai jos dăm una din frumoasele sale poezii:

COSTEA

*Vine Costea din războiu
Și cu el vin alții doi.*

*Fața arsă, trupul supt,
Straiul colbuit și rupt.*

*Dar de multă voie bună
Sună codrii și răsună.*

*Cel mai tânăr chiotea:
„Alelei, puicuța mea!*

*De m'aș mai vedeà acasă,
Mire eu și tu mireasă!“.*

*Cel mai vârstnic dintre ei:
„Dragi bujori, copiii mei!*

*Știu, că-mi es mereu în drum
Doar, mă văd acum-acum!*

*Doi cântau, cel mal vinà,
Costea, el tăcea, tăcea.*

„Alelei tu Costeo, frate,
Spune-ne ce gând te bate?“.

„Măi fărtați, nu-mi aflu rost;
Vesel eu ca voi am fost.

Mă gândiam la maica, biata,
Eu în foc, sub cruce tata —

Și de-odaț' așa din drum
M'a prins jalea nu-știu=cum!

Voie rea să nu vă facă:
Mi-a venit, dar o să-mi treacă!“

Cei doi cântă, codru sună,
Și tustrei merg împreună.

Când ajung la moara-nouă
Calea lor se face 'n două,

Doi pe râu, în jos s'au dus,
Costea, el pe râu în sus.

Singur, și pustiu ce-i malu!
Și 'ndemnă cu vorbe calu:

„Sboară, murgule cu mine!
Sboară, ca să sbor îmi vine!

Tânăr ești de patru ierni,
Câmp ai larg să mi te-așterni.

Nu te-opri, tărtate drag,
Până la măicuța 'n prag!“

Și cu murgul el vorbeă,
Murgul treaz înțelegeă.

Gândul fulgeră cu sborul,
Dar mai fulger sboară dorul.

Sboară calul rândunei —
Costea tot cu jalea=n el.

Când a fost pe la răstoace,
Ochiul stâng a prins să-i joace.

In sat Costea când intră
Cucuvaia 'n turn cântă.

Iar când a bătut la poartă,
Mă=sa 'n casă caldă=moartă l

Cât a plâns cu ochi merei
Așteptând copilul ei!

Și n'a fost nici mângâiată
De=al vedea măcar odată!

Și prin noapte 'n capul gol,
Costea 'n mijloc de ocol.

Să=și mai stingă 'n vânt afară
Capul foc și gândul pară.

El sub tunetul de tun
S'a bătut ca un nebun.

Par' că de=și iuțea el pașii
Mai curând periau vrăjmașii.

Și=l mâna un singur gând
Să se 'ntoarcă mai cnrând.

Și la ce? Pustiu și ghiafă!
Mă=sa 'l mai țineă în viață.

Când erà sub plumbi și fum
Numai ea! Și=acum=acum?

De=ar începe iarăși toiul,
Ah, de=acum de=ar fi răsboiul!

Din boalele calului de Dobrogea

Morva, zisă și cărtița, farcinul sau *răpciuga*, este o boală pe care o contractă calul, măgarul, catărul.

Omul, care îngrijește sau se atinge de aceste animale, ia boala sub o formă foarte gravă, chinuri groaznice și totdeauna cu sfârșit de moarte.

În țările civilizate din apusul și mijlocul Europei precum și în America, boala este foarte rară, dar la noi, în țările balcanice și mai ales în Rusia, boala există într'o mare măsură. Aceasta arată cât de îndărătnici suntem față de mijloacele ce ni le dă știința, care are căi precise pentru a arăta și a face cunoscută boala și, deci, de a o combate.

Rămâne numai ca masa poporului, care crește vite și se întrefine din ele, să asculte și să împlinească întocmai măsurile prescrise de știință.

Boala se prezintă sub două forme: forma internă (lăuntrică) și externă (în afară). Forma internă, morvă pulmonară, zisă și răpciugă, cu scurgeri pe nări de puroi galben, lipicios și care este foarte periculoasă, având șansa să contamineze pe toți cei din jur: esle, grajd, pereți, jgheaburi din care beau apă, și prin acestea pe toți caii pentru mai multă vreme, căci microbul va rămâne pe pereții și fundul jgheabului.

Dar calul cu forma această de boală, când strănută, răspândește microbii la o rază de 2-3-5 m. în jurul capului; această atmosferă este foarte periculoasă căci chiar omul, surprins sau trăind în această atmosferă ia în chip sigur boala prin respirația aerului sau atingându-se de obiecte, contaminate de microbii boalei. Deci se capătă pre două căi: I prin gură, stomac, intestine, adică pe calea hranei și II prin nas, plămâni, adică pe calea aerului. Ceia ce este mai periculos, însă, este forma de la începutul boalei, când animalele par perfect sănătoase, boala fiind într'o formă ascunsă fără nici un semn în afară. În acest stadiu, omul nu ob servă nimic, iar animalul bolnav poate contamina totul cu care vine în contact. E de ajuns un cal cu această formă de boală, ca să contamineze zeci și sute de cai; la rândul său, fiecare cal, infectat fiind un nou focar de răspândirea boalei.

Forma externă, morva plelei sau farcinul său cărtița. Animalele prezintă niște gălăuțe sub piele, piciorul se umflă, pricinuște dureri; aceste gălăuțe par legate una de alta ca printr-o

frânghie. Gălcile în urmă sparg și curge din ele un lichid uleios galben, câteodată galben murdar, și, cu picături de sânge.

Boala și sub această formă este periculoasă, tot părul fiind infectat de materia ce curge, care uscându-se prin țesălare risipește microbii cari vor infecta pe cei din jurul lor: tom sau alti cai.

(*Învățămintă*: 1) Boala la noi în țară este mai răspândită în Dobrogea și Basarabia. Aici este bine ca fiecare crescător să cheme pe doctor veterinar care printr'o simplă injecție (malleinizare) va ști a doua zi după injecție, dacă animalul este contaminat sau nu. Aceasta este bine să se facă de două ori pe an, primăvara și toamna. Toți caii, cari au forma începătoare sunt trădați că au boală prin această simplă injecție.

2) Animalele bolnave să nu se ascundă de controlul medicului, căci aceasta este în paguba întregului sat; se contaminează toți caii și apoi și omul, care odată atins, de cele mai multeori moare, toate vitele bolnave seucid, iar crescătorilor li se dau despăgubiri.

3) Microbul boalei este foarte periculos, *de aceea desinfectați-vă grajdul, ardeți leslea, schimbați-l pereții chiar, scoateți pământul și puneți altul nou, vărușiți bine tot locul, pentru ca să nu se facă o nouă infecție la caii ce-i cumperi în urmă sănătoși.*

Caii uciși sau morți din pricina boalei, îngropați-i adânc cu pielea, cu păturile lor, în traistile în care le-ați dat ovăz și dezinfecțați cu cea mai mare scrupulozitate totul, unde a trăit calul bolnav și pe unde a fost fărât sau transportat la groapa, care trebuie să fie cât se poate de adâncă. E bine chiar ca locul unde s'au îngropat caii bolnave să fie închis cu sârmă ghimpată, ca să nu fie scoși de câini, cari risipesc boala, infectând sate întregi și sărăcind pe locuitori.

Dr. G. C. Medic veterinar

„Trebuie să vă faceți bineplăcuți atotputernicului Dumnezeu prin purtare sfântă în dreptate, adevăr și îndelungă răbdare și, uitând relele ce ați suferit unii dela alții, să fiți uniți în dragoste și pace cu necurmata blândețe“.

Clementin Romanul către Corinteni

*Sirenia Seminarului
Central
Bucuresti.*

